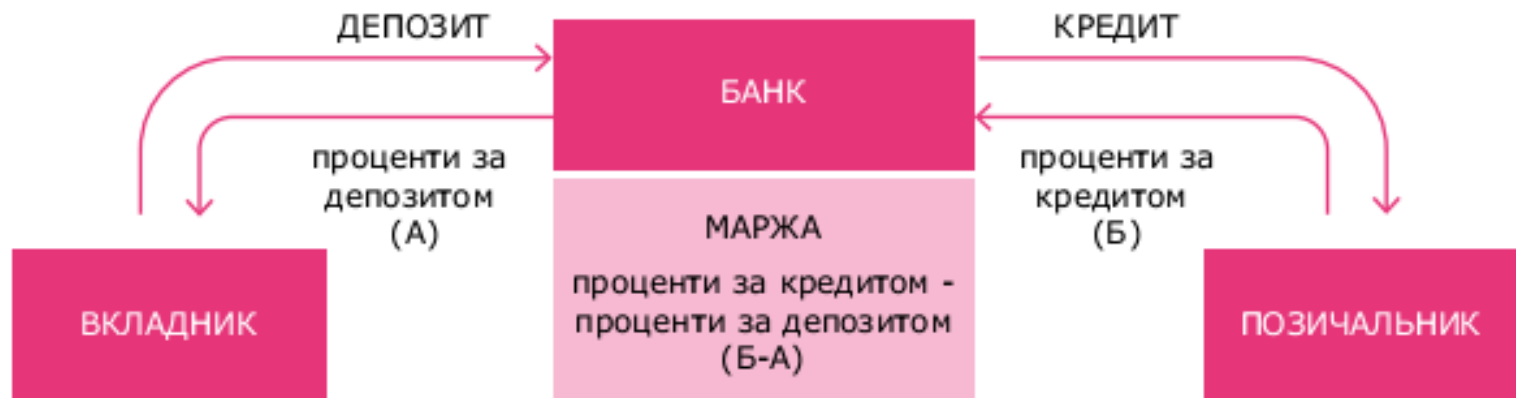

Спрощена бізнес-модель банку

Формула за простими відсотками:

- Річна $K = \frac{C \cdot P \cdot T}{100\%}$,
де C сума кредиту (депозиту), P – процентна ставка, T – термін (років).

- Місячна $K = \frac{C \cdot P \cdot 30 \cdot T_m}{365 \cdot 100\%}$,
де 30 – середня кількість днів у місяці, T_m – термін (місяців)

Формула за складними відсотками:

- Річна $FV = S \left(1 + \frac{P}{100\%}\right)^n$,
де S сума кредиту (депозиту), P – процентна ставка, n – термін (років).

- Місячна $FV = S \left(1 + \frac{P}{100\% / 12}\right)^m$,
де 12 – кількість місяців у році, m – термін (місяців)

Формула за простими

відсотками:

- Річна $K = \frac{С \cdot П \cdot Т}{100\%}$,

де С сума кредиту (депозиту), П – процентна ставка, Т – термін (років).

- Місячна $K = \frac{С \cdot П \cdot 30 \cdot Т_m}{365 \cdot 100\%}$,

де 30 – середня кількість днів у місяці, Т_м – термін (місяців)

$$K = \frac{15000 \cdot 6 \cdot 30 \cdot 5}{365 \cdot 100} = 369,86 \text{ грн}$$

До отримання – 15000 + 369,86 = 15369,86 грн

$$MB = 15000 \left(1 + \frac{6}{100} / 12\right)^5 = 15378,77 \text{ грн}$$

$$K = \frac{10000 \cdot 9 \cdot 5}{100} = 4500 \text{ грн}$$

До отримання – 10000 + 4500 = 14500 грн

$$MB = 10000 \left(1 + \frac{9}{100}\right)^5 = 15386 \text{ грн}$$

Формула за складними

відсотками:

- Річна $FV = S \left(1 + \frac{P}{100\%}\right)^n$,

де S сума кредиту (депозиту), P – процентна ставка, n – термін (років).

- Місячна $FV = S \left(1 + \frac{P}{100\%} / 12\right)^m$,

де 12 – кількість місяців у році, m – термін (місяців)

**ОСНОВНІ
БАНКІВСЬКІ ПОСЛУГИ
ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ**

Обмін
валют

Сейфи

Депозити

Поточні рахунки (для виплати стипендії, заробітної плати, пенсії та інші) та дебетові платіжні картки

Платежі без відкриття рахунку (переказ коштів на користь людей та підприємств)

Кредити (готівкові, на дебетову платіжну картку позичальника, на рахунок продавця товару, кредитні картки тощо)

**ОСНОВНІ
БАНКІВСЬКІ ПОСЛУГИ
ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ**

Обмін валют та
обслуговування
міжнародної
торгівлі (гарантії,
акредитиви тощо)

Депозити

Поточні рахунки, зарахування та переказ коштів

Прийом платежів на користь підприємств від населення (наприклад, за комунальні послуги)

Кредити (кредити на придбання певної продукції чи обладнання, кредитні лінії та овердрафти на поточні витрати тощо)

На що потрібно звернути увагу при виборі банку?

- **ліцензія:** доцільно перевірити на веб-сайті НБУ, коли банку видали ліцензію та на які види послуг (наприклад, чи може він працювати із банківськими металами, якщо ви плануєте розмістити на депозит в ньому свій золотий зливочок);
- **ліквідність активів банку:** цю інформацію можна знайти на веб-сайті НБУ або у фінансовій звітності банку, яка має публікуватися на його веб-сайті. Високий рівень ліквідності активів свідчить про те, що банку вистачить коштів для вчасного розрахунку за його зобов'язаннями (наприклад, вчасного повернення депозиту);
- **якість кредитного портфеля банку:** цю інформацію також можна знайти на веб-сайті НБУ або у фінансовій звітності банку. Значна частка прострочених кредитів, виданих банком (тобто тих, які не повертаються позичальниками), збільшує ризик того, що банк не зможе розрахуватися за своїми боргами;
- **прибутковість:** на веб-сайті НБУ або у фінансовій звітності банку доцільно перевірити, чи є банк прибутковим або ж збитковим упродовж декількох останніх кварталів;
- **рейтинг банку:** є рейтингові агентства, які оцінюють надійність банків, присвоюючи їм рейтинги (оцінки). Наприклад, рейтинг надійності вкладів – це оцінка можливості банку виконати вчасно й у повному обсязі взяті на себе зобов'язання перед вкладниками. Інформацію про рейтинги можна знайти на веб-сайті банку та рейтингового агентства;
- **власник банку:** може бути корисно дізнатися, кому належить банк, чи залежать власники банку від політичної чи економічної ситуації в Україні або ж закордоном тощо. Інформацію про структуру власності банку можна знайти на веб-сайті НБУ або на веб-сайті банку;
- **новини про банк та «народний рейтинг»:** якщо у ЗМІ є багато негативних новин про банк, зокрема про претензії до нього з боку фінансового регулятора, – це привід насторожитися. Значна кількість негативних відгуків клієнтів банку також має бути пересторогою.

Поточний рахунок – це рахунок, який банки відкривають підприємствам та фізичним особам (клієнтам) для здійснення насамперед розрахунково-касових операцій, тобто операцій із переказу коштів з рахунку/на рахунок та приймання/видачі готівки

**ЗА ДОПОМОГОЮ
ПОТОЧНИХ РАХУНКІВ
ВИ МОЖЕТЕ:**

надсилати/
отримувати
перекази
від інших
людей

купувати
іноземну
валюту

отримувати стипендію, заробітну плату чи пенсію

сплачувати свої рахунки (наприклад, за комунальні послуги, придбаний в інтернет-магазині товар або туристичну подорож)

сплачувати в супермаркетах, ресторанах, готелях тощо

зберігати кошти на поточному рахунку та переказувати їх на свої депозитні рахунки

Основні умови функціонування поточних рахунків в Україні:

- 1) банк приймає та зараховує на рахунок кошти, які розміщує сам клієнт або які надходять йому від інших осіб (наприклад, від роботодавця);
- 2) банк повинен виконувати вказівки (інструкції) клієнта про видачу йому певних сум готівкою з рахунку або про їх перерахування на інші рахунки (наприклад, на рахунок магазину, який продав клієнту товар, або поліклініки, яка надала медичну послугу);
- 3) банк «користується» грошовими коштами, які знаходяться на рахунку клієнта. Тобто банк може, фактично, за рахунок коштів одного клієнта видати кредит іншому клієнтові. Але якщо клієнт вимагає переказати кудись його гроші чи видати йому кошти готівкою, банк повинен виконати таку вимогу;
- 4) договір може передбачати, що, якщо кошти знаходяться на рахунку певний час, банк сплачує вам проценти на залишок коштів. Тож поточні рахунки можуть використовуватися для зберігання грошових коштів. Але зазвичай українські банки сплачують досить низькі проценти на залишок коштів на поточному рахунку (менше ніж 1% річних) або взагалі 0%. Тому для заощадження/примноження грошей краще використовувати депозитні рахунки;
- 5) клієнт зазвичай сплачує банку певну суму (комісію) за відкриття рахунку, за зняття або переказ коштів і за проведення інших операцій;
- 6) поточні рахунки можуть відкриватися в гривні (національній валюті) або іноземній валюті (переважно в доларах США або євро);
- 7) якщо банк збанкрутує, то повернення коштів, розміщених клієнтом-фізичною особою на поточному рахунку, здійснюватиме держава, а саме – Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

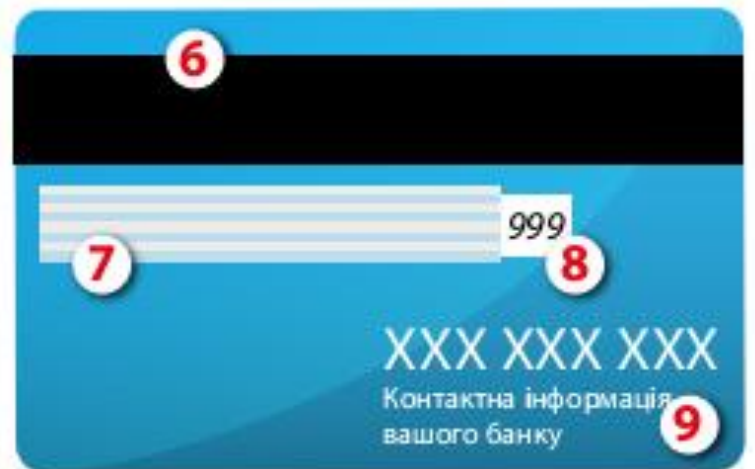

Українські банки випускають для споживачів платіжні картки, які можуть бути використані для здійснення низки операцій. Їх поділяють на **дебетові** та **кредитні**.

Коли людина відкриває поточний рахунок, банки практично завжди пропонують видати їй **дебетову платіжну картку**. Така картка є інструментом доступу до поточного рахунку, на якому зберігаються ваші гроші. Водночас ви можете робити такі операції лише в межах залишку коштів на вашому рахунку – у цьому й полягає відмінність **дебетової картки** від **кредитної картки**.

Остання дає змогу здійснювати операції за рахунок кредитного ліміту, відкритого банком. Водночас, поширеними є платіжні картки, які **поєднують у собі риси дебетової та кредитної картки**: людина може користуватися як власними коштами, так і коштами, що надаються банком у кредит.

На лицьовому боці:

1. **Номер картки.** Унікальний номер із 16 цифр, із яких перші шість – код банка-емітента.
2. **Ваше ім'я та прізвище.** Ця інформація підтверджує, що ви є держателем картки. Картки, які містять ім'я/прізвище держателя картки, називають іменними чи персоніфікованими. Деякі картки не містять цієї інформації, тому їх називають неіменними.
3. **Строк дії картки.** Перші дві цифри означають місяць, останні дві цифри – рік. Картка є дійсною до останнього дня зазначеного місяця включно.
4. **Логотип платіжної системи.** Одними з найбільших платіжних систем у світі є системи MasterCard, Visa, UnionPay, Diners Club, American Express та Discover.
5. **Чип.** Майже всі картки зараз оснащено чипами, на яких записано інформацію, необхідну для ідентифікації рахунка, до якого її випущено. Вважається, що картка з чипом безпечніша, ніж картка лише з магнітною смугою. У деяких країнах Європи більшість магазинів, готелів, ресторанів тощо приймають винятково чипові картки. Водночас в Україні деякі банки пропонують дешевші картки без чипу (зазвичай, це – неіменні картки, наприклад, для отримання соціальних виплат від держави). Також на лицьовому боці деяких карток є значок . Він означає, що картка підтримує NFC-технологію, тобто можливість безконтактних платежів.

На зворотному боці:

6. Магнітна смуга.

Магнітна смуга, так само як чип, зберігає інформацію, необхідну для ідентифікації рахунка, до якого її випущено. У деяких країнах банки більше не випускають картки з магнітною смугою, а лише з чипом, хоча в минулому картки випускалися, навпаки, – лише з магнітною смугою та без чипу.

7. Місце для підпису.

Розпишіться на своїй картці на спеціальній смужі для підпису, щоб за потреби (наприклад, під час сплати в готелі за кордоном карткою) продавець міг звірити ваш підпис на чеку з підписом на картці.

8. CVV/CVC код. Це тризначний або чотиризначний код перевірки достовірності картки: для карт Visa його називають CVV 2 (англ. card verification value 2) і для карт MasterCard його називають CVC 2. Він призначений для підтвердження операції в мережі Інтернет – і лише для цього, тобто його не можна повідомляти співробітникам банку чи будь-яким іншими особам.

9. Телефони банку, який випустив картку.

PIN-код. Коли ви отримуватимете картку, банк разом із карткою повідомить вам PIN-код – у конверті або в sms-повідомленні. Це – комбінація з чотирьох цифр, тобто пароль, який вам буде потрібен для зняття коштів у банкоматі або для оплат у магазині чи готелі. Одержаний від банку PIN-код варто відразу змінити на якийсь інший. PIN-код до вашої картки також не можна повідомляти співробітникам банку чи будь-яким іншим особам.

За будь-яку зручність треба платити: у цьому разі ви маєте сплачувати банку певні комісії за те, що він відкрив вам рахунок, видав картку та забезпечує можливість ними користуватися.

Такі банківські комісії розраховуються або у фіксованій сумі (наприклад, 50 грн за відкриття рахунку), або як певний процент від суми проведеної операції (наприклад, 1% від суми готівки, яку ви знімаєте в банкоматі).

Отже, кожен банк самостійно встановлює певний перелік і розмір таких комісій (так звані тарифи) та розміщує їх на своєму веб-сайті та у відділеннях. Обираючи банк для відкриття рахунку, не забувайте про те, що варто ознайомитися з тарифами, щонайменше, декількох банків та порівняти їх. Також варто періодично перевіряти такі тарифи на веб-сайті банку, адже банк може їх час від часу змінювати.

Завжди контролюйте стан власного поточного рахунку.

Робити це можна за допомогою різних послуг, які пропонують банки (sms – повідомлення, інтернет-банкінг, ліміти на здійснення видаткових операцій)